

Projektansökan

Stiernhööksgymnasiet i Rättvik, Sverige ansöker härmed om att få delta i huvudprojektet NordUng under läsåret 2024 – 2025.

Info om vår skola

Stiernhööksgymnasiet i Rättvik är en gymnasieskola som har ett brett utbud av program och linjer, både högskoleförberedande och yrkesförberedande. Vår skola består av cirka 500 elever och skolan ligger i Rättvik som är en tre timmars resa från Stockholm. Vi har elever från 50 olika kommuner och eleverna kommer från hela Sverige. Skolan driver även ett internat där 160 elever bor.

En av våra utbildningar med riksintag är naturbruksutbildningens olika program (häst, djurvård och lantbruk). Detta innebär bland annat att skolan bedriver ett eget jordbruk med djurhållning i utbildningssyfte. Vi satsar även på idrott och har riksintag på flera sporter för de elever som vill satsa på sin idrott.

Ytterligare en profilering för Stiernhööksgymnasiet är Ungt företagande (UF) där eleverna får starta och driva egna företag på riktigt under ett års tid. Ett flertal av skolans UF-företag har varit framgångsrika både vad gäller ekonomisk vinst samt priser i olika tävlingar, både regionalt och nationellt.

Stiernhööksgymnasiet bedriver för tillfället flera internationella samarbeten bland annat ERASMUS+ samt utbyte med ett norskt naturbruksgymnasium. Vi bedriver även utbyten med skolor inom landet framför allt inom Dalarnas län.

Vår utgångspunkt

Stiernhööksgymnasiet i Rättvik har en stark ambition att utveckla samarbeten och teman med fokus på olika aspekter av det nordiska. Vi två deltagande lärare, Kari Bryngelsson (svenska) och Joakim Wennström (historia och samhällskunskap) har båda ett stort intresse av det nordiska och hoppas kunna förmedla det vidare till elever och kollegor. Vi ämnar implementera det nordiska i flera av våra kurser på olika program, dock kommer projektet huvudsakligen genomföras på det högskoleförberedande ekonomiprogrammet utifrån att vi båda lärare är knutna till detta program. Vi ämnar starta projektet hösten 2024 med årskurs ett men även till viss del i årskurs två. Anledningen att vi väljer årskurs ett är på grund av att eleverna då läser svenska, historia och samhällskunskap vilket skapar goda förutsättningar för

att implementera det nordiska inom ramen för studieplaner i ovannämnda ämnen. I årskurs två finns även moment i våra kurser som passar väl in i projektet.

Vad vi vill utveckla inom projektet

Vår ambition är att få in det nordiska perspektivet i undervisningen på flera olika sätt. Rent allmänt kommer vi belysa Norden mycket mer vad gäller innehåll och jämförelser som bas. Det centrala innehållet är att fokusera på likheter och skillnader mellan de nordiska länderna såväl i nutid som i dåtid.

Övergripande tema – Nordbor

Vårt projekt kommer att sin utgångspunkt i Nordiska museets utställning "Nordbor" som beskrivs som museets största utställning någonsin där besökarna får ta del av människors liv i Norden under 500 år. Utställningen visar hur livet i de nordiska länderna har formats, förändrats och omformats genom att möta människor som har levt och lever här.

Ett utdrag från presentationen av utställningen från nordiskamuseet.se:

"När du går in i utställningen är det tidigt 1500-tal och bitande midvinter i skogen. En farfar sörjer förtvivlat sitt älskade barnbarn. En välbärgad ung man på bildningsresa längtar hem från mörker och kyla. En mäktig karriärkvinna övervintrar innanför tjocka slottsmurar. Du fortsätter förbi by och stad. Genom vår och sommar. Några personer längst vägen är Gideon som sliter långa dagar i fabriken. Barnmorskan Catarina som förlöser med varma händer som enda verktyg. Anna som blivit bestulen på allt. Mathilda som drömmer om Nordamerika. Stataren Hulda som äntligen känner sig fri. Familjen Barsom som skapat ett nytt hem i Sverige. Lars som vet att det nya Hiv-viruset snart ska ta hans liv".

[Nordbor | Utställning | Kulturhistoria | Nordiska museet i Stockholm](#)

Planering

Vi inleder projektet med en studieresa till Stockholm i början av läsåret där vi besöker utställningen Nordbor. Vi kommer sedan att i undervisningen använda oss av utställningen på olika sätt för att föra in det nordiska perspektivet i våra ämnen. Till grund för planering och genomförande kommer boken *Nordbor* som utgavs i samband med utställningens öppnande i februari 2024 att användas.

Vi anser att denna utställning där livet i Norden under 500 år skildras är en perfekt utgångspunkt för att i större omfattning få in det nordiska perspektivet i undervisningen. Utställningens fokus på enskilda människors levnadsöden bidrar till att eleverna för ökade kunskaper samt förståelse för hur livet har sett ut och ser ut i Norden. Genom skildringarna av enskilda människors liv i Norden kan vi föra in hur livet här har sett ut, hur vårt samhälle har byggts upp, historiska händelser samt livet i nutid. Vi kan även få in olika perspektiv från människors liv då och nu i Rättvik, i Dalarna, Sverige och i Norden (lokalt, regionalt, nationellt och internationellt).

Här följer några exempel på hur man kan arbeta med utställningen i våra respektive ämnen där vissa moment kan vara ämnesövergripande.

Svenska: Läs texter om livet i Norden dåtid/nutid skrivna både på svenska och andra nordiska språk. Inspireras av berättelserna i utställningen. Lyssna på pod som är som är kopplad till utställningen där olika människors liv berättas. Titta på filmer som berör ämnet. Använda föremål, fotografier och målningar där man tex kan skriva, dramatisera fiktiva berättelser eller koppla ihop med verkligheten. Uppgifter: Välj ut ett levnadsöde presentera personen. Bildanalys. Ungdomstid då och nu. Hur är det att vara ung i Sverige idag i jämförelse med andra nordiska länder - ha kontakt med ungdomar i de andra nordiska länderna.

Historia: Koppla människornas livsöden i utställning till historiska händelser och hur olika historiska händelser har påverkat människors liv i Norden. Använda material både från utställningen och det lokala bildarkivet i Rättvik. Uppgift: Undersöka levnadsöden i samband med någon större händelse i historien.

Samhällskunskap: Undersöka om det finns en nordisk identitet. Skillnader och likheter mellan de olika nordiska ländernas politik och politiska system. Vilka debatter som lyfts upp i de olika nordiska länderna samt hur olika frågor tas upp i de nordiska länderna.

Ytterligare tema

Ett annat tema kommer att vara krigstid i Norden. Detta upplever vi vara ett genomförbart med utgångspunkt i våra kurser samt att teman som krig och säkerhetspolitik brukar fånga elevers intressen. Med krigstid så vill vi alltså få in flera aspekter kring hur krig och beredskapstider påverkar individer, samhälle och ekonomi i ett bredare perspektiv. Vi planerar också knyta detta tema till Nordiska museets utställning. Nedan följer några exempel från de olika ämnena.

Historia: Kalmarunionens svåra sammanhållning, ”ärkefienderna” Sverige och Danmark, Norden under första världskriget, Norden under andra världskriget samt Norden mellan öst och väst under kalla kriget.

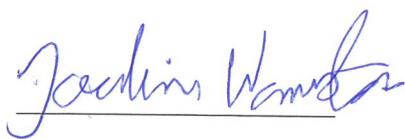
Samhällskunskap: Norden och NATO, krisberedskap i de nordiska länderna, värnpliktsdebatt i de nordiska länderna.

Svenska: Få kunskaper om de nordiska språken, kännetecken historik, nutid. Läsning och bearbetning av texter kopplade till temat, både skönlitterära och faktatexter. Texter både på originalspråk och översatta texter och därigenom även kunna arbeta med språkens likheter och skillnader. Muntliga och skriftliga övningar kopplade till temat.

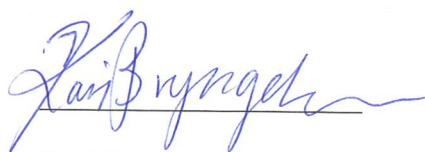
Planering för framtiden

Vår avsikt är att integrera det nordiska perspektivet som en permanent del av vår undervisning även efter projektets slut. Vi ser fram emot att använda de insikter och erfarenheter som vi får genom Nordung-projektet för att utveckla och förbättra vårt undervisningsinnehåll och pedagogiska metoder. I samband med detta projekt önskar vi även få till utbyten med andra gymnasieskolor i nordiska länder, där elever och pedagogisk personal får möjlighet att träffas (både fysiskt och digitalt).

Rättvik 14.02.2024

Joakim Wennström

Kari Bryngelsson